

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1956

Vragen van het lid **Wassenberg** (PvdD) aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *de berichtgeving dat de Europese toelating van glyfosaat gebaseerd is op vervalste gegevens uit het Duitse horrorlaboratorium LPT* (ingezonden 14 februari 2020).

Mededeling van Minister **Schouten** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) (ontvangen 5 maart 2020).

Vraag 1

Kent u het bericht «Duits «fraudelaboratorium» leverde toelatingsstudies glyfosaat»?¹

Vraag 2

Kunt u bevestigen dat u in uw antwoord op vraag 2 van het lid Moorlag (PvdA) refereert aan het Duitse horrorlaboratorium Laboratory of Pharmacology and Toxicology (LPT), dat op 7 november 2019 meerdere zendingen met apen naar het Nederlandse bedrijf Hartenlust BV geëxporteerd heeft?²

Vraag 3

Wist u dat het laboratorium op dat moment al zwaar bekritiseerd werd vanwege ernstige dierenmishandelingen, nadat undercoveropnamen, door een dierenrechtenactivist gemaakt, op 15 oktober 2019 werden uitgezonden door de ZDF?³

¹ Follow the Money, 11 februari 2020 – «Duits «fraudelaboratorium» leverde toelatingsstudies glyfosaat» (<https://www.ftm.nl/artikelen/duits-fraudelaboratorium-glyfosaat?share=zRROEUyFuh1mQ8NGh2%2FKKyvivy%2B8GzUuGXluHpRPiVhaMsN%2F8fprqseFkRsM%3D>)

² Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 1505, p. 1.

³ Follow the Money, 11 februari 2020 – «Duits «fraudelaboratorium» leverde toelatingsstudies glyfosaat» (<https://www.ftm.nl/artikelen/duits-fraudelaboratorium-glyfosaat?share=zRROEUyFuh1mQ8NGh2%2FKKyvivy%2B8GzUuGXluHpRPiVhaMsN%2F8fprqseFkRsM%3D>)

Vraag 4

Wist u dat het Duitse Openbaar Ministerie naar aanleiding van deze undercoverbeelden in oktober 2019 al onderzoek heeft ingesteld naar de mishandelingen door het proefdierlaboratorium?⁴

Vraag 5

Hoe is het mogelijk dat het betreffende laboratorium op 7 november 2019, met instemming van Duitse en Nederlandse autoriteiten, open heeft geëxporteerd die mogelijk als bewijs zouden kunnen dienen van strafbare praktijken in het lopende strafrechtelijk onderzoek?

Vraag 6

Klopt het dat LPT een Good Laboratory Practice (GLP) certificaat had, dat een waarborg zou moeten zijn voor goede kwaliteit en tegen fraude?

Vraag 7

Deelt u de mening dat het uiterst zorgwekkend is dat er systematisch fraude plaatsvindt in een GLP-gecertificeerd laboratorium? Zo nee, waarom niet?

Vraag 8

Hoe beoordeelt u de bevinding dat medewerkers van het LPT druk ondervinden van opdrachtgevers om ongunstige uitkomsten te manipuleren? Deelt u het inzicht dat dergelijk onderzoek ongeschikt is om gebruikt te worden bij de risicobeoordeling van medicijnen, chemicaliën en voedingsadditieven?

Vraag 9

Hoe en op basis van welke criteria worden testlaboratoria geselecteerd om toelatingsonderzoek voor chemicaliën te verrichten?

Vraag 10

Hoe en waarom is dit LPT-laboratorium, dat een uiterst beroerde reputatie heeft opgebouwd, geselecteerd om dit soort belangrijk en gevoelig toelatingsonderzoek te verrichten?

Vraag 11

Klopt het dat de laatste herbeoordeling van glyfosaat door de European Food Safety Authority (EFSA) deels gebaseerd is op studies van het LPT? Zo ja, hoeveel van de studies kwamen van dit laboratorium?

Vraag 12

Bij welke overige pesticiden die momenteel zijn toegestaan op de Europese markt, is voor de laatste (her)beoordeling gebruikgemaakt van studies uit het LPT? Deelt u de mening dat de risicobeoordeling voor deze stoffen daarmee onbetrouwbaar is en op zo kort mogelijke termijn opnieuw plaats zou moeten vinden?

Vraag 13

Kunt u zich er op Europees niveau voor inzetten dat het frauduleuze LPT niet langer studies zal leveren aan de EFSA voor de risicobeoordeling van stoffen, zoals voor de aanstaande herbeoordeling van glyfosaat? Zo ja, op welke wijze gaat u dit doen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 14

Welke mogelijkheden hebt u om op nationale schaal de verkoop en het gebruik van glyfosaat uit te bannen, als blijkt dat de toelating gebaseerd is op vervalste gegevens?

Vraag 15

Welke Nederlandse laboratoria hebben een GLP-certificaat en kunt u uitsluiten dat daar manipulatie of vervalsing van resultaten plaatsvindt? Zo ja, heeft u daar bewijs voor?

⁴ Der Spiegel, 16 oktober 2019 – «Tierquälerei im Versuchslabor – Staatsanwaltschaft ermittelt» (<https://www.spiegel.de/wissenschaft/medizin/stade-staatsanwaltschaft-ermittelt-gegen-tierversuchslabor-a-1291807.html>)

Vraag 16

Klopt het dat TNO in 2002 een onderzoek naar glyfosaat heeft uitgevoerd in opdracht van Monsanto? Zo ja, kunt u de uitkomsten van dit onderzoek delen? Is dit onderzoek betrokken bij herbeoordelingen van glyfosaat?

Vraag 17

Hoe verklaart u de verschillen tussen de wetenschappelijke artikelen van onafhankelijke onderzoeksinstellingen die wijzen op het carcinogene karakter van glyfosaat en de studies van GLP-laboratoria, in opdracht van de producerende bedrijven, waaruit geen verband zou blijken tussen glyfosaat en de incidentie van kanker?

Vraag 18

Deelt u de mening dat druk vanuit opdrachtgevers het verschil kan verklaren tussen de huidige stelling van de Wereldgezondheidsorganisatie over glyfosaat (waarschijnlijk kankerverwekkend) en die van de EFSA (niet kankerverwekkend), waarbij de laatste is gebaseerd op onderzoek uit commerciële GLP-laboratoria? Kunt u uitsluiten dat het verschil in de uitkomsten van de studies verklaard wordt door de inmenging van de opdrachtgevers? Zo ja, waarop baseert u dat?

Vraag 19

Waarom gebruikt de EFSA voor de beoordeling voor markttoelating van chemicaliën commerciële studies uit GLP-laboratoria en niet (uitsluitend) peer-reviewed wetenschappelijke studies?

Vraag 20

Deelt u de mening dat een risicobeoordeling voor de veiligheid voor mens, dier en milieu beter gebaseerd kan zijn op peer-reviewed wetenschappelijke studies? Zo ja, op welke manier gaat u zich hier op Europees niveau voor inzetten? Zo nee, waarom niet?

Mededeling

De vragen van de leden Futselaar (SP) en Wassenberg (PvdD) over de mogelijke fraude bij het Duitse laboratorium LPT (ingezonden 13 februari met kenmerk 2020Z02863 en ingezonden 14 februari met kenmerk 2020Z02990) kunnen niet binnen de gebruikelijke termijn van 3 weken worden beantwoord. Ik zal uw Kamer zo spoedig mogelijk de antwoorden op de vragen toesturen.